

STI, 25.9.2013 DANIEL NUMMELA

LUTERILAISUUS TÄNÄÄN SCHMALKALDENIN OPINKOHTIEN VALOSSA

TUNNUSTUSKIRJAT TUTUIKSI

JOHDANTO

- 1517 Lutherin 95 teesiä
- 1530 Augsburgin tunnustus
- 1537 Schmalkaldenin opinkohdat

JOHDANTO

SCHMALKALDENIN OPINKOHTIA VOIDAAN PITÄÄ AUGSBURGIN TUNNUSTUKSEN OIKEANA SELITYKSENÄ

JOHDANTO

- Luther laittoi ylös mahdollista kirkolliskokousta varten luterilaisten opinkohtien ytimen
- Allekirjoitettiin 24.2.1537 Schmalkaldenin liiton kokouksessa Schmalkaldenissa
-> kokonaisuudessaan liitto ei kuitenkaan voinut hyväksyä niitä tässä vaiheessa
- Osaksi tunnustuskirjojen kokonaisuutta 1580

JOHDANTO

- Lutherin teologinen perintö
- Sävyltään tiukka ja neuvottelematon
- Ytimenä uskonkohta Kristuksesta

SCHMALKALDENIN OPINKOHDAT, JOHDANTO

- **Sisältö** varsin yhteneväinen Augsburgin tunnustuksen kanssa
- **Keskittyy** ydinkohtiin
- **Sisältää 3 osaa**
 - Ensimmäinen osa koskee Jumalan majesteettia
 - Toinen osa koskee Jeesuksen virkaa ja tehtävää
 - Kolmas osa nostaa 15 artiklan voimin esiin niitä seuraamuksia joita kahdesta ensimmäisestä kohdasta tulisi olla kirkon oppiin ja elämään

SCHMALKALDENIN OPINKOHDAT, OSA 1

- Ensimmäinen osa sisältää seuraavat oppilauselmat

1. Isä, Poika ja Pyhä Henki, kolme eri persoonaa mutta yhtä ainoaa jumalallista olemusta ja luontoa, ovat yksi ainoa Jumala, joka on luonut taivaan ja maan.
2. Isä ei ole syntynyt kenestäkään, Poika on syntynyt Isästä, Pyhä Henki lähtee Isästä ja Pojasta.
3. Ei Isä eikä Pyhä Henki vaan ainoastaan Poika on tullut ihmiseksi.

SCHMALKALDENIN OPINKOHDAT, OSA 1

- Ensimmäinen osa sisältää seuraavat oppilauselmat

4. Poika on tullut ihmiseksi siten, että hän ilman miehen myötävaikutusta sikisi Pyhästä Hengestä ja syntyi puhtaasta, pyhästä neitsyestä, Mariasta. Sitten hän kärsi ja kuoli, hänet haudattiin, hän meni helvettiin, nousi kuolleista, astui ylös taivaaseen, istuu Jumalan oikealla puolella ja on tuleva tuomitsemaan eläviä ja kuolleita, niin kuin apostolinen ja Athanasiuksen uskontunnustus sekä yleisesti käytetty lasten katekismus opettavat.

- Pointit

- Vanhoihin uskontunnustuksiin pitäytyminen
- Ei uudistus vaan paluu

SCHMALKALDENIN OPINKOHDAT, OSA 2

- Toinen osa käsittelee Jeesuksen virkaa ja tehtävää

1. Jeesus Kristus, meidän Jumalamme ja Herramme, on "kuollut meidän syntimme tähden ja noussut kuolleista meidän vanhurskautemme tähden" (Room. 4:25). Hän yksin on "Jumalan Karitsa, joka kantaa maailman synnin" (Joh. 1:29). "Jumala on pannut kaikkien meidän syntimme hänen kannettavikseen" (Jes. 53:6). "Kaikki he ovat syntisiä, mutta tulevat ilman omaa ansiota vanhurskaiksi hänen armostaan, kun Jeesus Kristus on heidät verellään lunastanut" (Room. 3:23-25).

SCHMALKALDENIN OPINKOHDAT, OSA 2

- Toinen osa käsittelee Jeesuksen virkaa ja tehtävää

2. Tämä on otettava uskoen vastaan, mikään teko, laki tai ansio ei tee siitä osalliseksi. Siksi on selvää ja varmaa, että yksin tämä usko tekee meistä vanhurskaita, niin kuin pyhä Paavali sanoo (Room. 3:28): "Niin päätämme siis, että ihminen vanhurskautetaan uskon kautta, ilman lain tekoja." "Hän itse on vanhurskas ja vanhurskauttaa sen, jolla on usko Jeesukseen." (Room. 3:26)
- **Oppi uskonvanhurskaudesta on luterilaisuudelle keskeinen**
 - **Tätä pääopinkohtaa vastaan olivat Lutherin mukaan a) katolinen messu-uhri, b) pyhien avuksi huutaminen, c) kapitulisäätiöt ja luostarit sekä d) paavius**

SCHMALKALDENIN OPINKOHDAT, OSA 2

- **Vaarallisimpana poikkeamana uskonvanhurskaudesta Luther piti messu-uhria:**
 - Paavikunnan messu on varmasti suurin ja hirvittävin iljetys. Se on näet täysin vastoin edellä esitettyä pääopinkohtaa, mutta silti se on ollut kunnioitetuin ja ihanin kaikista paavilaisen epäjumalanpalveluksen muodoista. Väitetäänhän, että messu uhrina ja suorituksena, toimittakoon sen millainen roisto tahansa, vapauttaa ihmisen synneistä, sekä tämän elämän aikana että kiirastulessa. Synneistä päästäminen kuuluu kuitenkin yksin Jumalan Karitsalle, kuten yllä on sanottu. Tästäkään opinkohdasta ei voi yhtään väistyä eikä antaa periksi, sillä ensimmäinen opinkohta ei sitä salli.

**"TÄSTÄ OPINKOHDASTA EI VOI YHTÄÄN VÄISTYÄ
TAI ANTAA PERIKSI"**

***KAIKKI HE OVAT SYNTISIÄ,
MUTTA TULEVAT ILMAN OMAA
ANSIOTA VANHURSKAIKSI
HÄNEN ARMOSTAAN, KUN
JEESUS KRISTUS ON HEIDÄT
VERELLÄÄN LUNASTANUT
(ROOM. 3:23-25)***

SCHMALKALDENIN OPINKOHDAT, OSA 3

- Opinkohtien kolmannessa osassa Luther yhdistää ensimmäisen ja toisen osan uskonkohdat ja käsittelee sitä mitä näiden tulisi vaikuttaa kirkon opetukseen ja elämään käytännössä
- Kolmannessa osassa on seuraavat 15 artiklaa
 1. Synti
 - Aadamin kautta, perisynti
 2. Laki
 - Osoittaa ihmisen pohjattoman turmeltuneisuuden
 3. Parannus, paavilaisten väärä parannus
 - Alkaa Jumalan sanan tuottamasta kauhusta (Jer. 23:29)
 - Väärä parannus on parannusta vain tekosynneistä
 4. Evankeliumi
 - Suullinen sana, kaste, ehtoollinen, avainten valta, rohkaisu

SCHMALKALDENIN OPINKOHDAT, OSA 3

5. Kaste, lasten kastaminen
 - Jumalan sana vedessä, lapset tulee kastaa
6. Altтарin sakramentti
 - Ehtoollisessa leipä ja viini ovat Kristuksen tosi ruumis ja veri
 - Leipä pysyy leipänä
7. Avaimet
 - Törkeät, julkiset, hienot ja salaiset synnit
8. Rippi
 - Lohdutus syntiä ja pahaa omaatuntoa vastaan
 - Syntien luettelemisen suhteen vapaus
9. Kirkonkirous
 - Julkisyntiseltä ehtoollisen ja seurakuntayhteyden kieltäminen

SCHMALKALDENIN OPINKOHDAT, OSA 3

10. Vihkimys ja virkaan kutsuminen
 - Seurakunnat voivat itse kutsua ja vihkiä kykeneviä henkilöitä virkaan jos piispat eivät hoida tehtäväänsä
11. Pappien avioliitto
 - Avioliitto on vapaa
12. Kirkko
 - Tosi kirkko on yksi, sen muodostavat Jeesusta seuraavat ihmiset
13. Kuinka tullaan vanhurskaaksi Jumalan edessä? Hyvät teot
 - Uskonvanhurskaus, uskoa seuraavat hyvät teot
14. Luostarilupaukset
 - Ne ovat vastoin uskonvanhurskautta
15. Ihmisten perinnäissäännöt
 - Ihmissäännöt eivät edistä syntien anteeksiantamista

LUTERILAISUUS TÄNÄÄN SCHMALKALDENIN OPINKOHTIEN VALOSSA

- **Kirkkolaki 1.luku 1 §:**
 - ”Suomen evankelis-luterilainen kirkko tunnustaa sitä Raamattuun perustuvaa kristillistä uskoa, joka on lausuttu kolmessa vanhan kirkon uskontunnustuksessa sekä luterilaisissa tunnustuskirjoissa. Kirkon tunnustus ilmaistaan lähemmin kirkkojärjestyksessä.”
- **Kirkkojärjestys 1.luku 1 §:**
 - ”Suomen evankelis-luterilainen kirkko tunnustaa sitä kristillistä uskoa, joka perustuu Jumalan pyhään sanaan, Vanhan ja Uuden testamentin profeetallisiin ja apostolisiin kirjoihin, ja joka on ilmaistu kolmessa vanhan kirkon uskontunnustuksessa sekä muuttamattomassa Augsburgin tunnustuksessa ja muissa luterilaisen kirkon Yksimielisyyden kirjaan otetuissa tunnustuskirjoissa. Kirkko pitää korkeimpana ohjeenaan sitä tunnustuskirjojen periaatetta, että kaikkea oppia kirkossa on tutkittava ja arvioitava Jumalan pyhän sanan mukaan.”

LUTERILAISUUS TÄNÄÄN SCHMALKALDENIN OPINKOHTIEN VALOSSA

- **Nyky luterilaisuudessa messu-uhri, pyhien avuksihuutaminen, kapitulisäätiöt, luostarit tai paavius eivät kilpaile Jeesuksen kanssa pelastajan asemasta**
 - Ymmärretäänkö kaste kuitenkin tänään toisinaan itsessään toimitettuna tekona pelastavaksi elementiksi täysin riippumatta sitä seuraavaan yhteyteen evankeliumin kanssa?
- **Evankeliumin yksipuolinen julistaminen ja lain kokonaan sivuuttaminen?**
- **Raamattunäkemykset kriisissä?**